

КЪРМЕНЕТО КАТО ПРИОРИТЕТ

Да изградим устойчива подкрепяща среда

WABA | СВЕТОВНА СЕДМИЦА НА КЪРМЕНЕТО 2025

Насърчаване

на действия за свързване на системите за подкрепа на кърменето, за да се допринесе за по-устойчива среда

Информиране

на хората за тяхната роля в изграждането на подкрепяща устойчива среда за кърменето

Ангажиране

на отделни лица и организации за подобряване на сътрудничеството и подкрепата за кърменето

Установяване

на продължаваща подкрепа за кърменето като жизненоважен компонент за изграждане на устойчива среда

ИЗГРАЖДАНЕ НА УСТОЙЧИВА ПОДКРЕПЯЩА СРЕДА ЗА КЪРМЕНЕТО

Устойчивата система за подкрепа на кърменето е подход, който включва цялото общество и гарантира, че **всяка майка разполага с подкрепата, условията и ресурсите, за да кърми успешно** – от началото на бременността до края на втората година от живота на детето и след това.

Подкрепата за кърменето трябва да започне още в пренаталния период от страна на здравни работници, обучени да предоставят компетентни, разбираеми и даващи увереност насоки.

От решаващо значение е продължаващата подкрепа по време на болничния престой и особено след изписването. Майките се нуждаят от помощ, за да се справят с предизвикателствата при кърменето, да придобият увереност и да го съчетаят с връщането си на работа, особено в условията на широко разпространен неетичен маркетинг от страна на индустрията за млека за кърмачета. Това е подход, основан на приемственост, приобщаване и интеграция между поколения, географски граници и социални слоеве – една топла верига за подкрепа на кърменето.

Устойчивостта е повече от продължителност

Това означава създаване на система, която е:

Леснодостъпна, подходяща и на разумна цена

Основана на доказателства и съобразена с половите различия

Базирана в здравната система и в общността

Дългосрочна, покриваща периода от бременността до детството

Равнопоставена и възможна за интегриране в съществуващите здравни услуги

Става дума за много повече от предоставяне на еднократна помощ – става дума за гарантиране, че подкрепата за кърменето е вградена в в самата тъкан на обществото.

ОСНОВНИ КОМПОНЕНТИ

Прилагане и мониторинг на политиките

- Националните стратегии като тези, насърчавани от [Глобалната стратегия за хранене на кърмачетата и малките деца](#), осигуряват основата за дългосрочна устойчивост.

Интегриране в здравната система

- [Болниците – приятели на бебето](#) са ключови точки на контакт, предлагайки компетентно консултиране и подкрепа по време на пренаталните грижи, раждането, постнаталния болничен престой и след изписването.

Работно място и социална закрила

- [Овластяването на жените](#) във всяка тяхна роля, включително при връщането им на работа, е от съществено значение за поддържане на кърменето и постигане равенство между половете.

Насърчаване на социалните норми

- Кърменето трябва да бъде видима и общоприета практика. Устойчивата система насърчава [кърменето](#) да се възприема като норма от най-ранните до най-късните етапи на живота.

Подкрепа в общността

- Успехът на кърменето често зависи от [подкрепата на други майки, съседи, доброволни консултанти в общността](#).

Екологична и климатична устойчивост

- Кърменето е с [нулеви отпадъци, ниски въглеродни емисии и ефективно използване на ресурсите](#) – пести вода и енергия, като същевременно свежда до минимум замърсяването и отпадъците от опаковки.

ДЕЙСТВИЯ

1 Прилагане и мониторинг на политиките: Въвеждане на многостранен и дългосрочен подход

- ✓ Приоритизирайте кърменето като най-добрата инвестиция чрез прилагане на дългосрочна и всеобхватна национална стратегия.
- ✓ Прилагайте и наблюдавайте Международния кодекс за маркетинг на заместителите на майчина кърма.
- ✓ Събирайте и използвайте данни и статистика за мониторинг и непрекъснато подобряване на съществуващите системи за подкрепа на кърменето.

2

2 Интегриране в здравната система: Укрепване на капацитета на здравните специалисти

- ✓ Интегрирайте подкрепата за кърмене в континуума на грижата – от бременността до двегодишна възраст и след това, като създадете топла верига на подкрепа.
- ✓ Обучете и назначете здравни специалисти, които да предоставят консултации по кърмене в рамките на пренаталните, родилните и постнаталните грижи.
- ✓ Насърчавайте използването на инструменти като въпросници при изписване и образователни материали за укрепване на връзките между здравното заведение и общността и за осигуряване на възможност за подобряване на качеството.

3

3 Работно място и социална закрила: Разширяване на подкрепата за кърмене на работното място

- ✓ Задължителен платен отпуск по майчинство/бащинство със законодателно защитено време за кърмене на работното място.
- ✓ Създайте съобразени с нуждите на кърмещите майки работни места, които им позволяват да съчетават работата с кърменето.

6

6 Екологична и климатична устойчивост: Свързване на кърменето със здравето на планетата

- ✓ Включете подкрепата за кърмене в националните и глобалните стратегии за устойчивост, като признаете ролята му за намаляване на екологичната тежест от производството на млека за кърмачета.
- ✓ Измервайте въглеродния и водния отпечатък, свързан с консумацията на търговски заместители на майчината кърма, като използвате инструмента за „зелено хранене“ (green feeding tool).

5

5 Подкрепа в общността: Овластяване на общностите за осигуряване на локална достъпност

- ✓ Насърчавайте подхода „Майки подкрепят майки“ като широко достъпен, културно подходящ и рентабилен начин за подобряване на честотата на кърмене.
- ✓ Насърчавайте инициативи, движени от общността, които допълват професионалната грижа и предоставят непрекъсната емоционална и практическа подкрепа на майките.

4

4 Насърчаване на социалните норми: В цялото общество и между поколенията

- ✓ Усилията за повишаване на обществената осведоменост трябва да са насочени към емоционалните, физическите и икономическите ползи от кърменето, както и към цената на това да не се кърми.
- ✓ Децата трябва да растат, възприемайки кърменето като природна и социална норма. Като бъдещи родители те инстинктивно ще разбират неговата стойност и процес.

ПРИМЕРИ

В световен мащаб:

Глобалният колектив за кърменето (The Global Breastfeeding Collective) – координирани международни действия

Глобалният колектив за кърменето, ръководен от УНИЦЕФ и СЗО, е световна инициатива, която подпомага държавите в изграждането на устойчиви системи в подкрепа на кърменето чрез предоставяне на основани на доказателства инструменти, ресурси за застъпничество и насоки за политики. Това се постига чрез прозрачна, приобщаваща и свободна от конфликт на интереси мрежа от опитни партньори, която насърчава доверието, надеждността и единните глобални действия.

Аргентина:

Укрепване на кърменето чрез политики, банки за кърма и дигитална подкрепа

Аржентина насърчава кърменето чрез инициативи като Центъра за събиране на майчина кърма към болница „Рамон Карильо“ (Буенос Айрес), Фондация „Лига на майките“ в Чако с над 5000 донори на кърма и сертифицираната по ISO Банка за майчина кърма в Мендоса. Тези усилия са подкрепени от Национален закон 26873, продължаващо професионално обучение на здравни работници и общностни групи в WhatsApp, ръководени от обучени фасилитатори. Тази устойчива система за подкрепа е постигната чрез координирани политики, дигитални дейности в общността и образование.

Австралия:

Дългосрочна подкрепа за майки и деца

Системата за майчино, детско и семейно здраве (MCFH) във Виктория предлага до 5 години проследяване от медицински сестри в общността след раждането, подпомагайки детското развитие и кърменето. Кърменето обаче не е достатъчно застъпено в обучението, а събирането на данни за него е ограничено. Преодоляването на тези пропуски би могло да подобри този вече стабилен модел за дългосрочна подкрепа на майките.

Китай:

Дигитална верификация и постнатален мониторинг на качеството

Китай разшири мащаба на обучението по „Болница, приятел на бебето“ (БПБ), базирано на „Обучителен курс на СЗО за персонала в родилните отделения по инициативата БПБ“. Страната създаде и национална дигитална платформа за проверка на компетенциите с механизъм за обратна връзка, както и система с въпросници при изписване след раждане, която идентифицира пропуски в подкрепата за кърмене с цел подобряване на качеството. В рамките на една година над 3667 здравни специалисти станаха сертифицирани консултанти по кърмене. Повече от 100 онлайн образователни видеоклипа предоставят информация и подкрепа на майките след изписване от болницата. Системата използва непрекъснат, базиран на данни и технологично подкрепен подход, който включва както здравни специалисти, така и семейства с кърмачета.

Хондурас:

Застъпничество чрез законодателство и болнични лактационни услуги

Хондурас насърчава кърменето чрез правни рамки, установени от [Националната комисия по кърменето](#), които подкрепят стаи за кърмене на работното място и прилагането на БПБ в големи болници като IHSS (Тегусигалпа) и „Марио Катариньо Ривас“. Банките за майчина кърма и обучителните семинари за майки и здравни работници допълнително укрепват грижите. Ежемесечните координационни срещи осигуряват последователност, което прави тази система устойчива чрез правно застъпничество, институционална реформа и непрекъснато изграждане на капацитет.

Индия:

Иновации в градовете и модели за общностна подкрепа в селските райони

В Мумбай сътрудничеството между [BPNI Махаращра](#), правителството на щата Махаращра, УНИЦЕФ и болници доведе до масово обучение по кърмене на различни нива. Освен това то включва създаването на 1000 стаи за кърмене на работни места (стаи „Хиркани“), многоезични приложения за кърмене, многопрофилни клиники за имунизация/кърмене, болнично-базирани групи за подкрепа на майки и над 100 действащи сертифицирани консултанти по кърмене (IBCLC) наред с останалите. Така около 25% от населението на Мумбай, или 5 милиона души, имат достъп до консултации по кърмене.

В [Лалитпур, Утар Прадеш](#), обучени Групи за подкрепа на майки (MSG) предлагат денонощни консултации по кърмене и чести структурирани домашни посещения в 600 села. Хора от местното население са обучени като обучители, които от своя страна наставляват MSG. В рамките на 2 години ранното започване на кърмене нараства от 11% на 71%, а изключителното кърмене – от 7% на 50%, с устойчиви резултати. И двата модела отразяват десетилетия на целенасочено сътрудничество, ангажираност на общността и местни иновации.

Япония:

Сътрудничество между професионалисти и майки-доброволки за устойчива подкрепа на кърменето

В Япония подкрепата за кърменето се поддържа чрез сътрудничество между „Ла Лече Лига“ (LLL) Япония и Японската асоциация на консултантите по кърмене (JALC). LLL Япония е създадена през 1992 г. Първият IBCLC консултант е сертифициран в Япония през 1995 г., а JALC е основана през 1999 г. от четирима IBCLC. JALC предоставя професионално обучение, различни образователни ресурси на място и онлайн и менторство, докато LLL Япония предлага консултиране по подхода „Майки подкрепят майки“ и [семинари](#) за комуникационни умения. Много IBCLC консултанти подкрепят и двете организации чрез доброволчество и [преводи](#). Силният съюз между професионалисти и подкрепящи майки-доброволки гарантира, че майките получават последователна, компетентна и изпълнена с емпатия подкрепа за кърмене както в клинична, така и в общностна среда, което допринася за устойчивостта.

Кувейт:

Смесена здравно—общностна система

Кувейт стартира национална стратегия за хранене на кърмачета и малки деца (IYCF) през 2020 г., като въвежда единни образователни инструменти за пренатално консултиране в електронните здравни системи и създава клиники за подкрепа на кърменето след раждането. Лактационните звена в болниците, като модела в болница „Ал-Адан“, осигуряват прилагането на БПБ и продължаващо обучение. Подкрепата в общността се подсилва от [BirthKuwait](#) (неправителствена организация, предлагаща консултиране от майки-доброволки, домашни посещения, гореща линия и семинари) и така се създава интегрирана национална стратегия, съчетана с подкрепа от общността за кърменето.

Малайзия:

Синергия между болници и общност

Малайзия постигна напредък в кърменето чрез националното приемане на Инициативата „Болница, приятел на бебето“ (ИБПБ) от Министерството на здравеопазването и укрепването на подкрепата в общността от [Малайзийската асоциация на доброволните консултанти по кърмене](#) (MBfPCA). Болниците стандартизираха най-добрите практики съгласно правителствената политика, докато MBfPCA обучава доброволци да предлагат консултации от майки-доброволки извън болничните заведения, като по този начин направи подкрепата за кърмене по-достъпна. Продължаващото професионално обучение и кампаниите за обществена осведоменост спомогнаха кърменето да се възприема като норма в различните сектори. Сътрудничеството между правителствени агенции и неправителствени организации е ключово.

Нигерия:

Advocacy and Policy Drive Exclusive Breastfeeding Gains

Кампанията на Нигерия „Нула вода“ ([Zero Water' campaign](#)), стартирала в рамките на инициативата Start Strong IYCF, използва застъпничество и мултимедийни послания за насърчаване на изключителното кърмене. С подкрепата на Alive & Thrive и УНИЦЕФ нивата на изключително кърмене в щатите Лагос и Кадуна се повишиха съответно от 25% на 43% и от 59% на 64% за периода 2017–2020 г. През 2021 г. Нигерия въведе отпуск по бащинство и механизъм за прилагане на Международния кодекс. Инициативата вече се разширява в още пет щата, което показва как политиките, комуникацията и мониторингът могат устойчиво да подобрят практиките на кърмене.

Нова Зеландия:

Грижа, ръководена от маорите и ориентирана към семейството (whānau)

Основан от високоуважаван старейшина на общността, Дейм Ароха Рерити-Крофтс, тръстът [Te Puawaitanga ki Ōtautahi](#) предоставя културно основана грижа за маорски семейства. Услугите включват грижа от медицински сестри, пренатална и постнатална подкрепа за кърмене от майки-доброволки (доброволни консултанти по кърмене) и застъпничество за създаване на подходящи пространства за кърмене на работното място и в търговските обекти. Персоналът се набира от общността и се обучава по подход, основан на маорската култура, а правителствената подкрепа помага на Тръста да расте и да укрепва доверието сред нарастващия брой семейства, получаващи услуги.

Перу:

Политика, култура и общност за национална стратегия за подкрепа на кърменето

Националната стратегия за кърмене на Перу, разработена съвместно с [MINSA](#) и УНИЦЕФ, увеличи нивата на изключително кърмене от 55% през 2000 г. на 69,8% през 2021 г. Ключовите усилия включват сертифициране на болницата INMP (Лима) БПБ и създаването на консултативни клиники Lactared за бременни и кърмещи жени. Обучени здравни специалисти, подкрепящи специално обучени майки-доброволки и радио кампании помагат за вграждането на подкрепата в културата и здравните системи. Устойчивостта е постигната чрез силни политики, многосекторно сътрудничество и културно адаптирани дейности.

Швеция:

Government-Led Success and the Cost of Withdrawal

Националната подкрепа за кърменето в Швеция е силна през периодите 1972-1975 г. и 1985-2003 г., ръководена от Националния съвет по здравеопазване и социални грижи в партньорство с Amningshjälpen, група за работа подхожда „Майки подкрепят майки“. Инициативата БПБ е стартирана през 1992 г. и подобрява резултатите. От 2003 г. насам обаче националните усилия намаляват, което води до спад от 20% в нивата на изключително кърмене. Наскоро националните власти, заедно с комитет по кърмене, включващ професионални организации на здравни специалисти и НПО, стартираха [Национална стратегия за подкрепа на кърменето](#). Непрекъснатият ангажимент и координация на правителствено ниво, заедно със силното сътрудничество с НПО, са от съществено значение за повишаване на честотата на кърмене и гарантиране на неговата дългосрочна устойчивост.

Обединени арабски емирства:

Постижения, основани на политики и застъпничество за околната среда и климата

Изключителното кърмене се повиши с 10% чрез разширяване на ИБПБ, групи за подкрепа на майки и проекта [Шарджа – град, приятел на бебето](#). Националните политики включват платен отпуск по майчинство (90 дни) и бащинство (5 дни), почивки за кърмене (два часа за шест месеца и един час за шест месеца) и пълно приемане на Международния кодекс. ОАЕ също така подчертават ролята на кърменето в действията за климата, отбелязвайки, че производството на адаптирано мляко отделя 11–14 кг CO₂ и използва над 5000 л вода на килограм, позиционирайки кърменето като част от своята национална стратегия за екологична устойчивост за здрава планета.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Създаването на устойчива среда за подкрепа на кърменето не е краткосрочна интервенция, а непрекъсната, приобщаваща и овластяваща структурна работа, която защитава здравето, опазва околната среда и отстоява правата на жените и децата.

Когато е интегрирано в политиките, здравните системи, условията на работното място и общностите, кърменето се превръща в нещо повече от избор на хранене – то става стълб на устойчивото развитие.

То трябва да е приоритет навсякъде!

БЛАГОДАРНОСТИ:

WABA би искал да благодари на:

Сътрудници	: JP Dadhich, Rafael Pérez-Escamilla, Baby-Friendly Hospital Development Fund, Elisabeth Kylberg, Prashant Gangal, Hiroko Hongo, Khalid Iqbal, Decalie Brown, Zaharah Sulaiman, Mona Alsumaie, Janine Pinkham, and Pushpa Panadam & Nair Carrasco with their team.
Редакционен екип	: Amal Omer-Salim, Thinagaran Letchimanan, Chuah Pei Ching Design & Layout : Chuah Pei Ching
Съветник	: Elisabeth Kylberg
Дизайнер	: C-Square Sdn Bhd

Световният алианс за кърменето (WABA) е глобална мрежа от лица и организации, посветени на защитата, насърчаването и подкрепата на кърменето в световен мащаб въз основа на Декларациите Иноченти, Десетте връзки за грижа за бъдещето и Глобалната стратегия на СЗО/УНИЦЕФ за хранене на кърмачета и малки деца. WABA има консултативен статут към УНИЦЕФ и е НПО със специален консултативен статут към Икономическия и социален съвет на Организацията на обединените нации (ECOSOC). WABA координира ежегодната кампания "Световна седмица на кърменето".

WABA, PO Box 1200 10850 Penang, Malaysia

Email: wbw@waba.org.my | Web: www.worldbreastfeedingweek.org

СЪОБЩЕНИЕ ЗА АВТОРСКИ ПРАВА: WABA заявява всички законни права и права на интелектуална собственост съгласно Бернската конвенция върху логото на Световната седмица на кърменето и материалите за кампанията. Това авторско право подлежи на справедливо използване, като WABA трябва да бъде посочена по подходящ начин. Логата и материалите не трябва да се използват по никакъв начин, който пряко или непряко уврежда репутацията и/или авторитета на WABA, независимо дали става въпрос за съдържание, контекст или асоциация. Винаги трябва да се иска предварително писмено съгласие, преди логата и материалите да се използват в каквато и да е търговска дейност или да се правят адаптации/модификации (изпратете имейл на wbw@waba.org.my). Логата и материалите не трябва да се използват в никакви събития и/или дейности, спонсорирани, подкрепяни или организирани от компании, които произвеждат, разпространяват или продават заместители на кърмата, шишета за хранене или биберони. За повече информация вижте често задаваните въпроси на <https://worldbreastfeedingweek.org/frequently-asked-questions>.